	شمارهٔ آزمون	مبحث آزمون	صفحهٔ سؤال	صفحهٔ پاسخ‌نامهٔ تشریحی
پایهٔ دهم	۱	پدیدهٔ اجتماعی و جهان اجتماعی ـ درس ۱ تا ۳	۸	۱۳۲
	۲	پدیدهٔ اجتماعی و جهان اجتماعی ـ درس ۱ تا ۳	۱۰	۱۳۳
	۳	انواع جهان‌های اجتماعی ـ درس ۴ تا ۷	۱۳	۱۳۴
	۴	انواع جهان‌های اجتماعی ـ درس ۴ تا ۷	۱۶	۱۳۶
	۵	ویژگی‌های هویتی و تغییرات هویتی ـ درس ۸ تا ۱۱	۱۹	۱۳۷
	۶	ویژگی‌های هویتی و تغییرات هویتی ـ درس ۸ تا ۱۱	۲۱	۱۳۹
	۷	هویت ایرانی ـ درس ۱۲ تا ۱۶	۲۴	۱۴۰
	۸	هویت ایرانی ـ درس۱۲ تا ۱۶	۲۷	۱۴۲
	۹	جامع دهم	۳۰	۱۴۳
	۱۰	جامع دهم (به سوی ۱۰۰)	۳۳	۱۴۵
پایهٔ یازدهم	۱۱	فرهنگ جهانی ـ درس ۱ تا ۴	۳۷	۱۴۶
	۱۲	فرهنگ جهانی ـ درس ۱ تا ۴	۳۹	۱۴۸
	۱۳	نظام نوین جهانی ـ درس ۵ تا ۸	۴۲	۱۴۹
	۱۴	نظام نوین جهانی ـ درس ۵ تا ۸	۴۴	۱۵۱
	۱۵	چالش‌های جهانی ـ درس ۹ تا ۱۲	۴۸	۱۵۳
	۱۶	چالش‌های جهانی ـ درس ۹ تا ۱۲	۵۰	۱۵۴
	۱۷	بیداری اسلامی ـ درس ۱۳ تا ۱۵	۵۳	۱۵۶
	۱۸	بیداری اسلامی ـ درس ۱۳ تا ۱۵	۵۵	۱۵۷
	۱۹	جامع یازدهم	۵۹	۱۵۹
	۲۰	جامع یازدهم (به سوی ۱۰۰)	۶۱	۱۶۰
پایهٔ دوازدهم	۲۱	انواع دانش‌ها و علوم ـ درس ۱ تا ۳	۶۵	۱۶۲
	۲۲	انواع دانش‌ها و علوم ـ درس ۱ تا ۳	۶۷	۱۶۳
	۲۳	معنای کنش و زندگی ـ درس ۴ و ۵	۷۰	۱۶۵
	۲۴	معنای کنش و زندگی ـ درس ۴ و ۵	۷۲	۱۶۶
	۲۵	قدرت و نابرابری اجتماعی ـ سیاست هویت ـ درس ۶ تا ۸	۷۶	۱۶۷
	۲۶	قدرت و نابرابری اجتماعی ـ سیاست هویت ـ درس ۶ تا ۸	۷۸	۱۶۹
	۲۷	علوم اجتماعی اسلامی ـ درس ۹ و ۱۰	۸۱	۱۷۱
	۲۸	علوم اجتماعی اسلامی ـ درس ۹ و ۱۰	۸۴	۱۷۲
	۲۹	جامع دوازدهم	۸۷	۱۷۴
	۳۰	جامع دوازدهم (به سوی ۱۰۰)	۸۹	۱۷۶
جامع	۳۱	جامع یازدهم و دوازدهم	۹۳	۱۷۸
	۳۲	جامع دهم و دوازدهم	۹۷	۱۸۰
	۳۳	شبیه‌ساز کنکور	۱۰۰	۱۸۳
	۳۴	شبیه‌ساز کنکور	۱۰۴	۱۸۶
	۳۵	شبیه‌ساز کنکور	۱۰۸	۱۸۸
	۳۶	شبیه‌ساز کنکور	۱۱۲	۱۹۰
	۳۷	شبیه‌ساز کنکور	۱۱۶	۱۹۲
	۳۸	جامع (به سوی ۱۰۰)	۱۲۰	۱۹۴
	۳۹	جامع (به سوی ۱۰۰)	۱۲۳	۱۹۶
	۴۰	جامع (به سوی ۱۰۰)	۱۲۷	۱۹۷
		پاسخ‌نامه کلیدی	۱۹۹	۱۹۹

۸

• موضوع: هویت ایرانی ـ درس ۱۲ تا ۱۶ • نوع آزمون: تجمعی

• صفحهٔ کتاب درسی: ۹۶ تا ۱۳۵ • ۱۵ تست در ۱۰ دقیقه

۱۰۶- رویارویی جهان اسلام در سده‌های نخستین با جهان‌های اجتماعی دیگر به چه صورتی بود؟

۱) در مواجهه با یونان و روم، تنها عناصر عقلانی آن‌ها را اخذ کرد. ـ جهان اسلام، با دادوستد فرهنگی در لایه‌های عمیق، دچار تحولات هویتی شد. ـ آثار پزشکی، ریاضی و نجوم روم را ترجمه کرد.

۲) با حفظ هویت فرهنگی خود، به تعامل با آن‌ها پرداخت. ـ در مواجهه با یونان و روم، آثار تاریخی، ادبی و اسطوره‌های آن‌ها را رها کرد. ـ به تناسب جهان‌بینی توحیدی، در دانش‌های مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد.

۳) مصر در تعامل با جهان اسلام و پذیرش فرهنگ توحیدی آن، دچار تحولات هویتی شد. ـ در مواجهه با یونان و روم، تنها عناصر عقلانی و تاریخی آن‌ها را اخذ کرد. ـ جهان اسلام در رویارویی با فرهنگ‌های دیگر، زمینهٔ تحولات هویتی آن‌ها را پدید آورد.

۴) رویارویی با فرهنگ‌های دیگر، زمینهٔ تحولات هویتی جهان اسلام را پدید آورد. ـ عناصر سازگار با فرهنگ خود را از جهان‌های اجتماعی دیگر اخذ کرد. ـ روم در تعامل با جهان اسلام دچار تحولات هویتی شد.

۱۰۷- پاسخ سؤالات زیر چیست؟

- فرهنگی که دچار خودباختگی شده، چه رفتاری دارد؟

- مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با غرب چه چیزی است؟

- کدام‌یک از فرهنگ‌های ذکرشده، دچار ازخودبیگانگی حقیقی است؟

- عرصهٔ مهم‌ترین منازعهٔ فرهنگی در کجاست؟

۱) حالت خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست می‌دهند. ـ ازخودبیگانگی فطری ـ جهان اجتماعی‌ای که از عقاید حق برخوردار نیست. ـ قدرت اقتصادی

۲) نمی‌تواند به فرهنگی که مبهوت آن شده، ملحق شود. ـ غرب‌زدگی ـ جهان اجتماعی‌ای که براساس فطرت انسانی شکل نگرفته است. ـ رسانه‌ها

۳) فرهنگ گذشتهٔ خود را رها می‌کند و از آن می‌گذرد. ـ خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی ـ جامعه‌ای که در مواجهه با فرهنگی دیگر، هویت خود را از یاد برده است. ـ فضای مجازی

۴) به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با تاریخ خود از دست می‌دهد. ـ ازخودبیگانگی تاریخی ـ فرهنگی که در آن، فطرت آدمی سر به عصیان و اعتراض گذاشته است. ـ قدرت سیاسی

۱۰۸- عبارات کدام گزینه، دربارهٔ «ازخودبیگانگی تاریخی» صحیح و دربارهٔ «جهان اجتماعی توحیدی» نادرست است؟

۱) اگر جامعه‌ای در مواجهه با فرهنگی دیگر، هویت تاریخی خود را از یاد ببرد، به ازخودبیگانگی تاریخی دچار شده است. ـ در جهان اجتماعی توحیدی، درهای آسمان و زمین به روی انسان گشوده می‌شود.

۲) فطرت آدمی در جهانی که دچار ازخودبیگانگی تاریخی شده است، به آرامش نمی‌رسد و به اضطراب و تشویق گرفتار می‌شود. ـ در فرهنگ توحیدی، تصویری که از انسان ارائه می‌شود، سرابی از حقیقت است.

۳) اعضای جهان اجتماعی به صورت فعال و براساس نیازها و مشکلات خود، با جهان اجتماعی دیگر مواجه می‌شوند. ـ در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، ارزش‌ها و آرمان‌های خود را فراموش نکنند، دارای هویتی توحیدی خواهند بود.

۴) در این معنای ازخودبیگانگی، فرهنگ خودباخته، فرهنگ تاریخی خود را فراموش می‌کند. ـ جهان اجتماعی توحیدی یکی از فرهنگ‌هایی است که انسان را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند.

۱۰۹- کدام گزینه در رابطهٔ انقلاب اسلامی و تأثیرات آن بر هویت ایرانی و جهان اسلام، کاملاً صحیح است؟

۱) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی خود بود. ـ جامعهٔ ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود، به صورت قلب تپندهٔ بیداری اسلامی درآمد. ـ انقلاب اسلامی ایران، حاصل یک سده مقاومت در برابر هجوم اقتصادی و سیاسی غرب بود.

۲) جهان اسلام، با الهام‌گرفتن از انقلاب اسلامی، هویت خود را در تصاویر القاشده توسط غرب جست‌وجو می‌کند. ـ ایران، در انقلاب اسلامی با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت، به هویت اسلامی و توحیدی خود بازگشت. ـ انقلاب اسلامی با مقاومت صدسالهٔ خود در برابر هجوم اقتصادی و فرهنگی غرب، به پیروزی رسید.

۳) انقلاب اسلامی پس از مقاومت در برابر یک سده هجوم فرهنگی و سیاسی غرب به موفقیت رسید. ـ ایران با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت، به هویت اسلامی خود بازگشت. ـ انقلاب اسلامی با جداکردن ایران از تاریخ و جغرافیای خود، ایران را دچار ازخودبیگانگی تاریخی کرد.

۴) جامعهٔ ایران با این انقلاب، تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد. ـ هویت اسلامی جامعهٔ ایران، هویتی مستقل و فعال است. ـ متفکران ایرانی پس از انقلاب اسلامی و با الهام از آن، نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب را شروع کردند.

۱۱۰- در کدام گزینه، پرسش‌های زیر به درستی پاسخ داده شده‌اند؟

- هویت ایرانی، پیش از ظهور اسلام چگونه بود؟

- برخورد جهان اسلام با جنگ‌های صلیبی و مغولان چگونه بود؟

- کدام عبارت با بعد جغرافیایی هویت جامعه مرتبط نیست؟

- آثاری چون «بازگشت به خویشتن» و «خدمات متقابل ایران و اسلام»، در چه زمینه‌ای تدوین شدند؟

۱) هویتی دینی و در مواردی آمیخته با افسانه و اسطوره ـ در هر دو موقعیت با موفقیت به دفع مهاجمان پرداخت. ـ سرزمین بعد جغرافیایی هویت جامعه را می‌سازد. ـ نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب

۲) دارای اقوام مختلف و تضاد در هویت فرهنگی ـ در جنگ‌های صلیبی دچار خودباختگی شد ولی در مواجهه با مغولان آن‌ها را هضم کرد. ـ سرزمین یا وطن، ارزشی متفاوت از سایر مکان‌ها دارد. ـ گسترش دیدگاه مستشرقان

۳) هویتی توحیدی و آمیخته با اساطیر ـ مسیحیان را در جنگ‌های صلیبی دفع و مغولان را جذب کرد. ـ افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت مشترکی پیدا می‌کنند. ـ نقد هویت‌های کاذب ساخته‌شده در جوامع اسلامی

۴) دارای هویت فرهنگی واحد در عقاید زرتشت ـ در هر دو مواجهه، توانست مهاجمان را جذب و هضم کند. ـ این هویت، بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد. ـ بررسی و تبیین نیاز به انقلاب اسلامی

۱۱۱- به ترتیب، مصداق، نتیجه و علت هر یک از پدیده‌های زیر چیست؟

- نماد هویت جهان اسلام

- حیات معنوی اسلام

- شناخته‌شدن زبان فارسی به عنوان زبان دوم جهان اسلام

۱) حجاب ـ بازبینی نظریات دربارهٔ سرنوشت مشترک و حتمی بشریت ـ مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام

۲) توحید ـ بازگشت ایران به هویت توحیدی خویشتن ـ کنارگذاشتن عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود توسط ایرانیان

۳) جهاد ـ بازشدن افق‌های جدید در برابر اندیشمندان غربی ـ رسمی‌شدن این زبان در دربار سیاسی ایران

۴) پوشش اسلامی ـ ایجاد نظریهٔ «سکولاریسم را سرنوشت حتمی بشر دانستن» ـ حکیمان و شاعرانی چون مولوی، سعدی و حافظ

۱۱۲- کدام عبارات، توضیح صحیحی دربارهٔ مفاهیم شکل روبه‌رو و مفهوم قدرت اجتماعی بیان می‌کنند؟

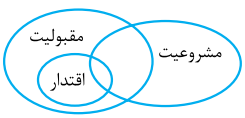

۱) مقبولیت و مشروعیت حقیقی می‌توانند در مواردی با هم باشند. ـ یک فرد مقتدر، باید با رضایت مردم به قدرت رسیده باشد. ـ تبعیت لازمهٔ قدرت اجتماعی است.

۲) مشروعیت لازمهٔ مقبولیت نیست و اقتدار می‌تواند بدون وجود مشروعیت به وجود بیاید. ـ علاوه بر افراد، نهادها نیز قدرت اجتماعی دارند. ـ مدار مقبولیت، خواست و ارادهٔ کسانی است که قدرت را اعمال می‌کنند.

۳) انسان بدون قدرت اجتماعی نیز از تأمین نیازهای اولیهٔ خود برمی‌آید. ـ یک نظام دارای اقتدار ممکن است مشروعیت نداشته باشد. ـ رضایت لازمهٔ قدرت اجتماعی است.

۴) اگر قدرتی بر پایهٔ ایدئولوژی‌های بشری باشد، مقبولیت دارد. ـ قدرت به‌وجودآمده از طریق تبعیت، می‌تواند مقبولیت نداشته باشد. ـ قدرتی که از طریق تهدید به وجود بیاید، نمی‌تواند اقتدار داشته باشد ولی ممکن است دارای مشروعیت باشد.

۱۱۳- هر یک از موارد زیر، به ترتیب، در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرند؟

- حکومت اقلیت بر پایهٔ فضیلت

- جامعهٔ خسّت

- حکومت فرد براساس فضیلت

- حاکمیت مردم براساس خواسته‌های خود

انواع حکومت	ویژگی
مونارشی	ب
آریستوکراسی	پ
جامعهٔ الیگارشی	الف
دموکراسی	ت

۱) ب ـ ت ـ پ ـ الف

۲) پ ـ ت ـ ب ـ الف

۳) پ ـ الف ـ ب ـ ت

۴) ب ـ الف ـ پ ـ ت

۱۱۴- علت شکل‌گیری هر یک از شرایط زیر را مشخص کنید.

- کاهش اقتدار نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی

- ارزشمندترشدن عبادات

- گسترش یک فرهنگ و معانی آن

۱) دورشدن نظام سیاسی از آرمان‌های فرهنگی ـ پنهانی‌بودن عبادات ـ قدرت اقتصادی یک جهان اجتماعی

۲) تعارضات، تزلزل و بحران در فرهنگ ـ تفسیرشدن آن به صورت معنوی ـ افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی

۳) ضعف نظام سیاسی در بسط و توسعهٔ فرهنگ ـ ناظربودن آن‌ها به مسائل دنیوی ـ قدرت اقتصادی یک جهان اجتماعی

۴) عدول نظام سیاسی از ارزش‌ها و عقاید فرهنگی ـ وسیع‌ترشدن بعد اجتماعی آن ـ افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی

۱۱۵- پاسخ هر یک از سؤالات زیر چیست؟

- در اندیشهٔ فارابی، مدینهٔ جاهله به چه صورت بود؟

- رابطهٔ نظام سیاسی و فرهنگی در یک جهان اجتماعی چگونه است؟

- کلمهٔ «اسلامی» در ترکیب «جمهوری اسلامی» نشان‌دهندهٔ چیست؟

- مدار مقبولیت یا مشروعیت به چه صورتی تعریف می‌شود؟

۱) براساس خواست و میل مردم اداره می‌شد. ـ نظام سیاسی با مدیریت سیاسی، می‌تواند به بسط و گسترش فرهنگ کمک کند. ـ به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم مسلمان در نظام سیاسی ـ مدار مشروعیت حق یا باطل بودن است.

۲) ارزش‌ها و آرمان‌های آن عقلانی نبود. ـ نظام فرهنگی، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند. ـ سازمان‌یافتن نهادها بر مبنای ارزش‌های اسلامی ـ قدرت اجتماعی بدون اکراه، دارای مقبولیت است.

۳) براساس خواست و میل فرد اداره می‌شد. ـ اگر نظام سیاسی از ارزش‌های فرهنگی دور شود، زمینهٔ بحران هویتی پدید می‌آید. ـ عهده‌داربودن مردم در اجرای احکام اسلامی ـ قدرتی که با تبعیت همراه شود، مقبولیت دارد.

۴) ارزش‌ها و آرمان‌های آن الهی نبود. ـ نظام سیاسی نسبت به نظام فرهنگی تنها تأثیرپذیر است و تأثیری بر آن ندارد. ـ سازمان‌یافتن فعالیت مردم براساس عقاید تعالی اسلام ـ قدرت موافق احکام تشریعی، مشروعیت دروغین دارد.

۱۱۶- عبارات کدام گزینه، با مفاهیم ذکرشده ارتباط دارد؟

- غرب‌زدگی

- هویت فرهنگی اسلامی در دید مستشرقان

- نظام سیاسی

- لیبرال دموکراسی

۱) خودباختگی جوامع غربی، به علت مواجهه با قدرت سیاسی و فرهنگی غرب ـ هویتی محدود به تاریخ و جغرافیا ـ اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین ـ مباح‌دانستن همهٔ امور برای انسان‌ها

۲) نوعی ازخودبیگانگی فطری که جوامع غیرغربی به آن دچار شدند. ـ هویتی اساطیری و عقب‌مانده ـ هر نوع سازمان‌یافتن قدرت برای رسیدن به اهداف فرهنگی ـ نوعی نظام سیاسی که مدعی سازمان‌یافتن با ارادهٔ اکثریت مردم است.

۳) رواج فست‌فودها و نوشیدنی‌های غیرسالم ـ هویتی کاذب و خودباخته ـ سازمان‌یافتن قدرت برای رسیدن به آرمان‌ها و ارزش‌ها ـ هیچ حقیقت جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد.

۴) رعب جوامع غیرغربی از قدرت برتر اقتصادی و سیاسی غرب ـ هویتی سکولار و دنیوی ـ سازوکارهایی اعمال‌کنندهٔ سیاست‌های جهان اجتماعی ـ حکومتی دنیوی و سازگار با فرهنگ سکولار جهان غرب

۱۱۷- عبارات کدام گزینه به ترتیب، در رابطه با «اقتصاد ایران» و «هجوم تاریخی به آن» نادرست ولی دربارهٔ «سیاست‌های جمعیتی» صحیح است؟

۱) اقتصاد ما امروزه با معضلاتی همچون کاهش شاخص‌های بهداشت و عقب‌ماندگی تاریخی درگیر است. ـ اقتصاد وابسته به نفت، درآمدی بدون زحمت اما کم ایجاد می‌کند. ـ سیاست‌های جمعیتی می‌تواند در راستای رشد و افزایش جمعیت باشد.

۲) وضعیت شکنندهٔ اقتصاد نفتی می‌تواند مورد سوء استفادهٔ قدرت‌های بین‌المللی قرار گیرد. ـ جهان غرب با تهاجم تمام‌عیار به اقتصاد ما اقتصاد را پاشنهٔ آشیل ایران می‌داند. ـ نهاد سیاست مسئول طراحی و اجرای سیاست‌های جمعیتی است.

۳) اقتصاد نفتی منجر به درآمدی هنگفت و تولید ملی قوی می‌شود. ـ انواع تحریم‌های نفتی و مالی با هدف وابسته‌نمودن ایران به درآمد نفتی طرح و اجرا شده‌اند. ـ ایران در دو برههٔ زمانی سیاست کاهش جمعیت را دنبال و اجرا کرده است.

۴) اقتصاد نفت‌محور، منجر به رفاه کوتاه‌مدت و با نوسان کم می‌شود. ـ هجوم اقتصادی به ایران، در دوران پهلوی با اخذ امتیازات رژی و رویتر انجام شد. ـ به علت فردگرایی و اصالت لذت، جهان غرب سیاست‌های کاهش جمعیت را دنبال می‌کند.

۱۱۸- کدام‌یک از روندهای زیر، فرایند نادرستی دربارهٔ جمعیت و اقتصاد را نشان می‌دهد؟

۱) عملکرد اقتصادی و سیاسی کمپانی هند شرقی ← هویت‌زدایی هند و چپاول ثروت‌های آن ← مقاومت مردم هند به رهبری گاندی

۲) هزینه‌پنداشتن فرزندان در جوامع غربی ← عافیت‌گرایی، رفاه‌زدگی و افزایش سن ازدواج ← کاهش جمعیت و عوارضی همچون پیری جمعیت

۳) الهام‌گرفتن جهان اسلام از انقلاب اسلامی ← جست‌وجوی هویت خود در بیرون از تصاویر غربی ← ظهور اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی

۴) کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی ← محدودشدن گسترهٔ آن ← ایجاد زمینه برای بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر

۱۱۹- عبارات زیر را به ترتیب از جهت درست یا غلط بودن مشخص نمایید.

- اگر اعضای جهان اجتماعی، عاملان معانی حق نباشند، جامعهٔ مشرک به وجود می‌آید.

- تمام کنش‌های اقتصادی ما زیرمجموعهٔ کنش‌های اجتماعی ما هستند.

- مسئولیت متقابل امت و امام به عنوان مهم‌ترین مسئولیت یادشده است.

- پدیدهٔ نسل‌کشی در جهان نشانگر ابعاد هویتی سیاست است.

۱) غ ـ غ ـ د ـ د ۲) د ـ د ـ غ ـ د ۳) د ـ غ ـ د ـ غ ۴) غ ـ د ـ د ـ غ

۱۲۰- به ترتیب، مفاهیم «جمعیت و اهمیت آن»، «اقتصاد مقاومتی» و «گسترش فرهنگ» به چه عباراتی مرتبط‌اند؟

۱) تأمین جمعیت مناسب برای جهان اجتماعی مسئله‌ای هویتی می‌باشد. ـ درون‌زایی و عدم برون‌گرایی و اتکا به دانش و فناوری از خصوصیات اقتصاد مقاومتی است. ـ هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشند، زمینهٔ بسط جهان‌های اجتماعی دیگر بیشتر فراهم می‌شود.

۲) هدف اسلام، افزایش جمعیت و تأمین جمعیت جوامع اسلامی است. ـ بازسازی هویت اقتصادی ایران، از طریق اجرای قانون اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌شود. ـ راه گسترش هر فرهنگ، پذیرفتن، عمل‌کردن و انتقال‌دادن به دیگران است.

۳) یکی از کارکردهای مهم نهاد سیاست، تأمین جمعیت است. ـ ایران درصدد است از طریق اقتصاد مقاومتی، هزینه‌های آموزش و بهداشت و رفاه نیازمندان را از درآمدهای نفتی تأمین کند. ـ گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد.

۴) اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است. ـ منع خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی و تأکید بر خودکفایی از خصوصیات مهم اقتصاد مقاومتی است. ـ گسترش نهادی، همان گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی است.

۱۳

- موضوع: نظام نوین جهانی ـ درس ۵ تا ۸
- نوع آزمون: تجمعی
- صفحهٔ کتاب درسی: ۳۷ تا ۷۲
- ۱۵ تست در ۱۰ دقیقه

۱۸۱- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم ارتباط دارد؟

- **پدیدآمدن عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ**
- **پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانهٔ بشر**
- **جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی**

۱) باورها و پرسش‌های اساسی ـ سکولاریسم پنهان ـ اومانیسم
۲) پرسش‌های اساسی انسان ـ سکولاریسم ـ سکولاریسم
۳) پرسش‌های هستی‌شناسانه ـ رویکرد دنیوی ـ روشنگری
۴) پرسش‌های انسان‌شناسانه ـ اومانیسم ـ سکولاریسم

۱۸۲- کدام گزینه در ارتباط با سکولاریسم پنهان نادرست است؟

۱) شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند.
۲) بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این‌جهانی قرار می‌دهند.
۳) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است.
۴) باورها و فلسفه‌هایی را شامل می‌شود که ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.

۱۸۳- به ترتیب، علت پیدایش هر یک از موارد زیر چیست؟

- **پروتستانتیسم** - **اهمیت زُمان در فرهنگ غرب** - **دئیسم**

۱) رویکرد گزینشی جهان غرب ـ انعکاس حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره توسط ادبیات مدرن ـ عدم پذیرش وحی
۲) فراموشی ابعاد معنوی انسان ـ توجه به سلوک‌های معنوی و مکاشفات در ادبیات مدرن ـ نفی تجربه
۳) توجیه دنیوی و این‌جهانی ـ شکل‌گیری نمادها و تمایلات طبیعی آدمیان ـ نفی وحی
۴) اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی ـ تأکید بر بُعد جسمانی و زیبایی‌های بدن ـ نفی عقل و وحی

۱۸۴- کدام گزینه جدول را کامل می‌کند؟

- **دانش ابزاری**
- **حس‌گرایی، نفی عقل و وحی**
- **بحران معرفتی**
- **عقل‌گرایی، نفی وحی**

۱) ب ـ ث ـ ت ـ ج
۲) پ ـ الف ـ ت ـ ب
۳) ت ـ ث ـ ب ـ الف
۴) ت ـ پ ـ ج ـ الف

روشنگری		
دورهٔ زمانی	ویژگی	پیامد
قرون ۱۷ و ۱۸	الف	ب
قرون ۱۹ و ۲۰	پ	ت
پایان قرن ۲۰	ث	ج

۱۸۵- در بحران معرفت‌شناختی کدام امکان از بشر سلب می‌شود؟ کدام گزاره دربارهٔ روشنگری عام درست است؟ آرمان فراماسونرها چیست؟

۱) امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها ـ شکل‌های مختلف با وجه مشترک کنارگذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت ـ اومانیسم

۲) امکان تشخیص خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها ـ ارائهٔ تفسیر دینی از انسان و جهان با استفاده از وحی، عقل و تجربه ـ کاسموپولیتیسم

۳) امکان تطابق عقاید و آرمان‌ها با هنجارها و رفتارها ـ همراهی روشنگری با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی ـ لائیسیته

۴) امکان ورود آرمان‌ها به عرصهٔ حق و باطل ـ پدیده‌های مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب ـ انترناسیونالیسم

۱۸۶- پاسخ به پرسش‌های زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

ـ دلیل نام‌گذاری رُنسانس چیست؟

ـ چه عاملی زمینهٔ فروریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد؟

ـ رنسانس مربوط به کدام دوره است؟

۱) اساطیری‌بودن فرهنگ یونان و روم باستان ـ دنیاگرایی و سکولاریسم ـ سده‌های ۱۸ و ۱۹ میلادی

۲) بازگشت غرب به فرهنگ یونان و روم ـ مواجههٔ اروپاییان با مسلمانان ـ سده‌های ۱۴ تا ۱۶ میلادی

۳) استفاده از اشعار و مفاهیم معنوی طی این دوران ـ جنگ‌های صلیبی ـ سده‌های ۱۶ تا ۱۸ میلادی

۴) پرستیده‌شدن خداوندگاران متکثر ـ انتقاد به عملکرد آباء کلیسا ـ سده‌های ۱۷ و ۱۸ میلادی

۱۸۷- به ترتیب، پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

ـ فروریختن اقتدار کلیسا

ـ رشد تجارت، کشف آمریکا و بالاگرفتن تب طلا

ـ همراه‌شدن روشنگری در معنای خاص با سکولاریسم و اومانیسم

۱) بروز و ظهور قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا ـ اهمیت‌یافتن ابعاد جسمانی و دنیوی انسان ـ دئیسم

۲) آشکارشدن حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی ـ حمایت از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کشیشان ـ دانش ابزاری

۳) ظهور قدرت‌های محلی ـ فراهم‌شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب، رعیتی ـ فلسفهٔ روشنگری

۴) دخالت قدرت‌های محلی در امور دنیوی ـ هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها ـ بحران معرفت‌شناختی

۱۸۸- کدام گزینه دربارهٔ فرهنگ اساطیری و رنسانس نادرست است؟

۱) در فرهنگ اساطیری یونان و روم باستان با غفلت از نگاه توحیدی به عالم، خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شدند.

۲) در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

۳) در دورهٔ رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت.

۴) دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم موجب پیدایش فرهنگ معاصر غرب شد.

۱۸۹- کدام جریان منجر به شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر به جای حقوق فطری الهی انسان شد؟

۱) توجیه دینی برای رفتارهای دینی در قرون وسطی ـ رویگردانی از نگاه معنوی توسط حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس

۲) مورد توجه قرارگرفتن ابعاد و نیازهای معنوی و دنیوی انسان ـ به رسمیت شناخته‌شدن دو ابزار وحی و عقل

۳) به رسمیت شناخته‌شدن خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این‌جهانی ـ شکل‌گیری باورها و ارزش‌های بنیادین غرب

۴) گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت ـ شکل‌گیری اقتصاد کشاورزی فئودالی

۱۹۰- کدام گزینه در ارتباط با جامعهٔ جهانی قبل از ظهور غرب جدید نادرست است؟

۱) فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.

۲) روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود.

۳) اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند.

۴) فرهنگ‌های مختلف نمی‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی عبور کنند.

۱۹۱- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، با کدام مفهوم مرتبط است؟

ـ شکل‌گیری اقتصاد گسترده در سده‌های هفدهم تا بیستم

ـ زوال تدریجی قدرت کلیسا

ـ انتقال ثروت به جوامع اروپایی

ـ سرعت‌بخشیدن انباشت ثروت سرمایه‌داران

۱) شکل‌گیری نظام نوین جهانی ـ پیدایش دولت - ملت‌ها ـ افزایش قدرت سرمایه‌داران ـ تجارت

۲) نظام نوین جهانی ـ حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ ـ برتری بازرگانان نسبت به زمینداران ـ صنعت

۳) پیدایش قدرت‌های سکولار ـ انقلاب فرانسه ـ پیوند تجارت با ثروت ـ تجارت

۴) استعمار ـ حاکمیت کنت‌ها و لردها ـ رشد تجارت و برده‌داری ـ صنعت

۱۹۲- در کدام گزینه مراحل چهارگانه نظام نوین جهانی با عبارت روبه‌روی آن سازگار نیست؟

۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← با انقلاب فرانسه، دولت‌هایی شکل گرفتند که به طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت ← دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند.

۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری ← دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزهٔ دینی داشتند.

۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی ← استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

۱۹۳- کدام مورد در ارتباط با تحولات اقتصادی ـ سیاسی صحیح نیست؟

۱) عملکرد اقتصادی کشورهای غربی در چهارچوب دولت ـ ملت‌های جدید شکل گرفت.

۲) رقابت‌های سیاسی استعمارگران، به‌ویژه در مناطق استعمارزده، با منافع اقتصادی استعمارگران پیوند می‌خورد.

۳) پیش از استعمار، اقتصاد کشورهای غیرغربی اغلب در تعامل با محیط جغرافیایی خود و به گونه‌ای وابسته بود.

۴) کشورهای استعمارگر، ابتدا اقتصاد کشورهای استعمارزده را دگرگون کردند.

۱۹۴- به ترتیب، درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

ـ در اغلب موارد، کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده به طرف اقتصاد تک‌محصولی سوق داده می‌شوند.

ـ تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد.

ـ با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی، هم‌چنان حفظ می‌شود.

ـ وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحلهٔ استعمار نو به استعمار فرانو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

۱) ص ـ غ ـ ص ـ ص

۲) ص ـ ص ـ ص ـ غ

۳) غ ـ ص ـ غ ـ غ

۴) ص ـ ص ـ غ ـ غ

۱۹۵- کدام عامل عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؟ حاصل تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی چیست؟ کدام سازمان بین‌المللی به ناتوی شرق مشهور است؟

۱) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی ـ تضاد با ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب ـ سازمان همکاری‌های شانگهای

۲) توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی ـ تزلزل هویت فرهنگی کشورهای غیرغربی ـ جنبش عدم تعهد

۳) تثبیت مرجعیت علمی غرب ـ از دست رفتن مدیریت گزینش عناصر فرهنگی در جوامع غیرغربی ـ سازمان کنفرانس اسلامی

۴) مدیریت رسانه‌ها توسط جهان غرب ـ خودباختگی فرهنگی در کشورهای غیرغربی گروه کشورهای بریکس

۲۱

• موضوع: انواع دانش‌ها و علوم ـ درس‌های ۱ تا ۳ • نوع آزمون: تجمعی

• صفحهٔ کتاب درسی: ۲ تا ۳۱ • ۱۵ تست در ۱۰ دقیقه

۳۰۱- عبارت صحیح در رابطه با دانش علمی کدام است؟

۱) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.

۲) گسترده‌ترین بخش ذخیرهٔ دانشی ماست.

۳) این دانش حاصل از زندگی است.

۴) ما دربارهٔ دانش علمی کم‌تر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

۳۰۲- در چه صورت ارتباط دوسویهٔ دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؟

۱) دانش علمی به طور همه‌جانبه از دانش عمومی حمایت نکند.

۲) دانش عمومی از رشد و رونق لازم بازماند.

۳) در جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج یابد و در ذخیرهٔ دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید آورد.

۴) دانش عمومی توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش علمی را نداشته باشد.

۳۰۳- در شکل روبه‌رو، عبارت درست دربارهٔ رابطهٔ دانش عمومی و دانش علمی کدام است؟

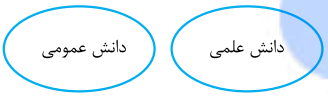

۱) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود.

۲) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

۳) دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان‌دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

۴) دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

۳۰۴- کدام مورد از فواید علوم اجتماعی نیست؟

۱) علوم اجتماعی زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند.

۲) علوم اجتماعی ظرفیت داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند.

۳) علوم اجتماعی ظرفیت داوری دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند.

۴) علوم اجتماعی ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و هم‌چنین وسیلهٔ غلبهٔ او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۳۰۵- به ترتیب، درست یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید.

- علوم طبیعی را به دلیل این‌که ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی‌اند، علوم ابزاری نیز می‌گویند.

- موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از موضوع علوم انسانی است و علوم انسانی خود بخشی از علوم اجتماعی محسوب می‌شوند.

- فلسفه نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی؛ بلکه خود دانشی مستقل است.

- علوم اجتماعی با داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۱) د ـ غ ـ د ـ د ۲) غ ـ غ ـ د ـ غ ۳) د ـ د ـ غ ـ د ۴) غ ـ د ـ غ ـ د

۳۰۶- دلیل این‌که پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است، چیست؟

۱) آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها

۲) پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت

۳) شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها

۴) نشان‌دادن شیوهٔ صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری

۳۰۷- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر چیست؟

- به چه دلیل به علوم انسانی، علوم تفهمی گفته می‌شود؟

- کدام مورد از شاخه‌های علوم اجتماعی است؟

- از فواید علوم طبیعی کدام مورد می‌تواند باشد؟

۱) تسلط انسان بر طبیعت ـ مردم‌شناسی ـ شناخت طبیعت و قوانین آن

۲) پرداختن به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها ـ جامعه‌شناسی ـ رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت

۳) پرداختن به انتقاد از کنش‌های ناپسند ـ اقتصاد ـ شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن

۴) پرداختن به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها ـ روان‌شناسی ـ انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانهٔ انسان‌ها

۳۰۸- به ترتیب «موضوع» و «روش» جامعه‌شناسی تبیینی در کدام گزینه آمده است؟

۱) یکسان‌بودن پدیده‌های اجتماعی و طبیعی ـ نگاه از درون پدیده‌ها برای یافتن معنای آن

۲) کنش اجتماعی و معنای آن ـ حس و تجربه

۳) کنش اجتماعی و معنای آن ـ نگاه از درون پدیده‌ها برای یافتن معنای آن

۴) یکسان‌بودن پدیده‌های اجتماعی و طبیعی ـ حس و تجربه

۳۰۹- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی چه نامیده می‌شود؟ کدام عبارت دربارهٔ آشنایی‌زدایی درست است؟

۱) ساختار اجتماعی ـ جامعه‌شناسان از دید یک غریبه به موضوعات آشنا و روزمرهٔ اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

۲) آشنایی‌زدایی ـ افراد در آشنایی‌زدایی بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند و از پیچیدگی و عمق موقعیت می‌کاهند.

۳) نظم اجتماعی ـ افراد در آشنایی‌زدایی از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند.

۴) قواعد اجتماعی ـ جامعه‌شناسی با هنر آشنایی‌زدایی تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت اجتماعی نگاه کند تا از دانش عملی و عمومی عبور کند.

۳۱۰- به ترتیب هر یک از موارد زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- یک ساختار اجتماعی پویاست.

- تغییر در یک پدیدهٔ اجتماعی با تغییر در پدیدهٔ دیگر همراه است.

- در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌خورد.

۱) نظام اجتماعی ـ ساختار اجتماعی ـ بی‌نظمی

۲) جهان اجتماعی ـ هم‌تغییر ـ قواعد اجتماعی

۳) نظام اجتماعی ـ هم‌تغییر ـ بی‌نظمی

۴) قواعد اجتماعی ـ ساختار اجتماعی ـ نظم

۳۱۱- کدام گزینه در ارتباط با جامعه‌شناسی تبیینی درست نیست؟

۱) آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها دانش علمی و معتبر محسوب می‌شود که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد.

۲) روش مطالعهٔ طبیعت و جامعه یکسان نیست، هم‌چنین هدف جامعه‌شناسی تبیینی با هدف علوم طبیعی متفاوت است.

۳) با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.

۴) پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شوند.

۳۱۲- کدام گزینه دربارهٔ نگاه رویکرد پوزیتیویستی به جامعه نادرست است؟

۱) طرفداران دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی گمان می‌کنند که همهٔ جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند، در حالی که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

۲) جامعه‌شناسی تبیینی جامعه را نیز صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده نمی‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کیفی می‌بینند.

۳) جامعه‌شناسی تبیینی که می‌خواست انسان را بر جامعه مسلط کند، او را مغلوب جامعه ساخت.

۴) یکسان‌دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد؛ در حالی که جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن، وابسته به انسان است.

۳۱۳- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، چه پیامدی خواهد داشت؟

۱) فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم.

۲) جامعه را واقعیتی درونی تصور می‌کنیم که با قوانینی که انسان ایجاد کرده اداره می‌شود.

۳) نظم اجتماعی درون ما و مستقل از ما نخواهد بود.

۴) قادر خواهیم بود تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم.

۳۱۴- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم مرتبط است؟

- نشان‌دادن علت ایجاد یا زوال یک پدیده

- وحدت روش علوم

- هدف جامعه‌شناسی تبیینی

۱) جامعه‌شناسی تبیینی ـ تبیین تجربی ـ یکسان‌دانستن پدیده‌های اجتماعی و طبیعی

۲) تبیین ـ پوزیتیویسم ـ پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

۳) دانش تجربی ـ جامعه‌شناسی پوزیتیویستی ـ یکسان‌دانستن پدیده‌های اجتماعی و طبیعی

۴) توصیف ـ جامعه‌شناسی تبیینی ـ پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

۳۱۵- کدام ویژگی مربوط به ایدهٔ علوم انسانی و اجتماعی بومی در ارتباط به حل مشکلات تعارض بین دانش علمی و دانش عمومی نیست؟

۱) در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

۲) در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد.

۳) همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعهٔ ما باشد.

۴) دغدغهٔ کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط نداشته باشد.

آزمون ۸

۱۰۶- گزینهٔ ۲ بررسی عبارات نادرست سایر گزینه‌ها: ۱) جهان اسلام، با پافشاری بر عقاید خود **نگذاشت** عقاید و ارزش‌های یونانی و رومی، به لایه‌های عمیق تبادل فرهنگی نفوذ کند.
۳) جهان اسلام عناصر **تاریخی**، ادبی، اساطیری و افسانهٔ روم و یونان را رها کرد.
۴) روم در مواجهه با اسلام دچار تحول فرهنگی **نشد**. ـ اسلام **نگذاشت** تبادلات فرهنگی به لایه‌های عمیق نفوذ کند و منجر به **تحولات هویتی** بشود.

۱۰۷- گزینهٔ ۲ بررسی ۱) عبارت اول صحیح ـ مهم‌ترین مانع تعامل این جهان‌های اجتماعی، **غرب‌زدگی یا همان خودباختگی جوامع غیرغربی** در برابر غرب است. ـ عبارت سوم صحیح ـ عرصهٔ مهم‌ترین منازعهٔ فرهنگی، **رسانه‌ها و فضای مجازی** است.
۳) یک جامعهٔ خودباخته **نه می‌تواند فرهنگ و گذشتهٔ خود را رها کند** و نه می‌تواند به جهان اجتماعی‌ای که مقهور آن شده بپیوندد. ـ عبارت دوم صحیح ـ این ویژگی مربوط به جوامعی است که به ازخودبیگانگی تاریخی دچار شده باشند. ـ عبارت چهارم صحیح
۴) عبارت اول صحیح ـ عبارت دوم نادرست ـ عبارت سوم صحیح ـ عبارت چهارم نادرست

۱۰۸- گزینهٔ ۴ ـ **بررسی عبارات دربارهٔ ازخودبیگانگی تاریخی**: در ازخودبیگانگی تاریخی، جامعه در مواجهه با دیگر جهان‌های اجتماعی، تاریخ خود را فراموش می‌کند و از یاد می‌برد. (صحت عبارت گزینه‌های ۱ و ۴). اضطراب و تشویق فطرت آدمی، در جهان اجتماعی‌ای رخ می‌دهد که دچار خودباختگی فطری (حقیقی) شده باشد.
ـ **بررسی عبارات دربارهٔ جهان اجتماعی توحیدی**: جهان توحیدی **تنها جهان اجتماعی‌ای** (نه یکی از جهان‌های اجتماعی) است که درهای آسمان را می‌گشاید و انسان را با حقیقت خود (نه سرابی از حقیقت) و جهان آشنا می‌کند.
نکته فراموش‌نکردن آرمان‌ها و ارزش‌ها، مربوط به **هویت تاریخی** است، نه هویت توحیدی و حقیقی؛ زیرا ممکن است فرهنگی به عقاید باطل خود پایبند باشد و ازخودبیگانگی تاریخی نداشته باشد ولی دچار **ازخودبیگانگی فطری** شده باشد.

۱۰۹- گزینهٔ ۱ بررسی ۲) جهان اسلام، با الهام‌گرفتن از انقلاب اسلامی، هویت خود را در **بیرون از تصاویر القاشده توسط غرب** جست‌وجو می‌کند. ـ انقلاب اسلامی با مقاومت صدسالهٔ خود در برابر هجوم **اقتصادی و سیاسی** غرب به پیروزی رسید.
۳) انقلاب اسلامی با مقاومت صدسالهٔ خود در برابر هجوم **اقتصادی و سیاسی** غرب به پیروزی رسید. ـ انقلاب اسلامی، ایران را دچار خودباختگی تاریخی نکرده و انقلاب، تاریخ و جغرافیای ایران را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.
۴) نقد رویکرد تقلیدی به جهان غرب و هویت کاذب ساخته‌شده توسط آن پس از دههٔ سی و قبل از انقلاب اسلامی شروع شده بود.

۱۱۰- گزینهٔ ۳ ـ هویت ایرانی پیش از اسلام، هویتی **توحیدی** و دینی و در مواردی آمیخته **با اساطیر** بود. مردم ایران با وجود قشر و قوم‌های مختلف در عقاید زرتشتی **هویتی واحد** یافته بودند.
ـ جهان اسلام، در جنگ‌های صلیبی مهاجمان را **دفع** و در حملهٔ مغولان مهاجمان را **جذب و هضم** کرد.
ـ سرگذشت مشترک یک جامعه مربوط به **بعد تاریخی** و عقاید و ارزش‌های کلان مربوط به **هویت فرهنگی** یک جامعه است.
ـ متفکران دههٔ سی به بعد در نقد **رویکرد تقلیدی به غرب و هویت کاذب** ساخته‌شده در جوامع اسلامی دست به نگارش آثاری همچون «خدمات متقابل ایران و اسلام» و ... زدند.

۱۱۱- گزینهٔ ۱ ـ **حجاب** و **پوشش**، نماد هویت جهان اسلام است.
ـ حیات معنوی اسلام سبب الف) بازشدن **افق‌های جدید** به روی دانشمندان غربی ب) **بازبینی** در نظریات پیشین مبتنی بر **سکولارشدن حتمی** جوامع بشری شد.
ـ زبان فارسی به علت **مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام** به زبان دوم جهان اسلام بدل شد. **هنرها** و **معارف** و **شاعران** بزرگ ایرانی چون حافظ و سعدی و ... نیز در فراگیری زبان فارسی نقش داشتند.
نکته توجه کنیم که عبارت اول مصداق را می‌خواهد، عبارت دوم نتیجه و عبارت سوم علت را.

۱۱۲- گزینهٔ ۱ بررسی - مدار مقبولیت: خواست و ارادهٔ کسانی که **قدرت بر آن‌ها** اعمال می‌شود، نه کسانی که قدرت را اعمال می‌کنند.

- انسان به تنهایی از پس تمام نیازهای اولیهٔ خود برنمی‌آید و به کمک دیگران نیاز دارد. ـ رضایت لازمهٔ قدرت اجتماعی **نیست**، بلکه قدرت اجتماعی با **تهدید و اکراه** نیز به وجود می‌آید.

- قدرت براساس ایدئولوژی‌های بشری، **مشروعیت دروغین** دارد و می‌تواند مقبولیت داشته باشد یا نداشته باشد.

نکته مقبولیت از طریق تبعیت **ناشی از تهدید** به وجود **نمی‌آید**.

۱۱۳- گزینهٔ ۳

انواع حکومت	ویژگی
مونارشی	حکومت فرد براساس فضیلت و حقیقت
آریستوکراسی	حکومت اقلیت براساس فضیلت و حقیقت
جامعهٔ الیگارشی	حکومت اقلیت براساس میل افراد (جامعهٔ خوش‌گذرانی یا خسّت از نظر فارابی)
دموکراسی	حکومت مردم براساس میل افراد (میل مردم)

۱۱۴- گزینهٔ ۴ - اگر نظام سیاسی از اصول و ارزش‌های فرهنگی عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را **کاهش می‌دهد**.

- در آموزه‌های اسلامی هنگامی که عبادات **بعد اجتماعی وسیع‌تری** پیدا می‌کنند، ارزش بیشتر می‌یابند.

- هر چه **جمعیت** یک جهان اجتماعی افزایش یابد، **فرهنگ و معانی آن** جهان اجتماعی نیز گسترده‌تر می‌شوند.

۱۱۵- گزینهٔ ۳ - فارابی جامعه‌ای را که عقاید و آرمان‌های آن **عقلانی و الهی** نباشد، جامعهٔ جاهلی می‌داند.

- **نظام فرهنگی**، عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر **نظام سیاسی** را تعیین می‌کند (تمام عبارات جز عبارات ۴ صحیح هستند).

- کلمهٔ «اسلامی» در «جمهوری اسلامی» نشان‌دهندهٔ این است که فعالیت مردم و نهادها بر **مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی** سازمان پیدا می‌کنند.

۱۱۶- گزینهٔ ۴ - **غرب‌زدگی**: **خودباختگی** (نه ازخودبیگانگی) جوامع غیرغربی در مواجهه با غرب و رعب آن‌ها از قدرت **برتر سیاسی و اقتصادی** آن. رواج فست‌فودها (رفتاری تقلیدی و بدون تحقیق) و نقاشی‌های اروپایی در کاخ‌های ایرانی، یکی از نشانه‌های غرب‌زدگی است.

- **نگاه مستشرقان به فرهنگ اسلامی**: نه تنها توحیدی یا اساطیری نیست، بلکه آن را فرهنگی **سکولار و دنیوی** که محدود به **تاریخ و جغرافیای خود** است، نامیدند.

- **نظام سیاسی**: عبارات گزینه‌های دیگر مربوط به سیاست هستند و نه نظام سیاسی. نظام سیاسی مجموعه سازوکارهای اعمال‌کنندهٔ سیاست است.

- **لیبرال دموکراسی**: این نظام سیاسی، **حکومتی دنیوی و سازگار با جهان متجدد** دارد که ادعا می‌کند با خواست و ارادهٔ **اکثریت مردم** به وجود آمده است. این نظام سیاسی هیچ حقیقت و فضیلت فطری را **معتبر نمی‌شناسد**.

عبارت گزینهٔ اول دربارهٔ **لیبرالیسم** است.

۱۱۷- گزینهٔ ۳ - اقتصاد نفتی گرچه به درآمدی هنگفت منجر می‌شود **ولی تولید ملی را تضعیف می‌کند**؛ تحریم‌های علیه ایران اولاً برای محدودکردن درآمد نفتی و ثانیاً برای منع ورود درآمدهای نفتی به ایران اجرا شده‌اند.

بررسی ۱ ارتقای شاخص‌های درمان و بهداشت و رفع عقب‌ماندگی‌های تاریخی از **دستاوردهای اقتصاد کشور** بوده است. عبارت دوم صحیح ـ عبارت سوم صحیح

۲ عبارت اول صحیح ـ عبارت دوم صحیح ـ عبارت سوم صحیح

۴ **نوسان** اقتصاد وابسته به نفت **زیاد** است. ـ اخذ امتیازات (رژی یا رویترز) مربوط به **دوران قاجار** است. ـ رشد جمعیت غرب رو به کاهش است و به همین دلیل غرب **سیاست‌های افزایش جمعیت** (تشویقی) و جذب مهاجران را در پی گرفته است.

۱۱۸- گزینهٔ ۳ هزینه‌پنداشتن فرزندان و عوارضی همچون پیری جمعیت **حاصل** عافیت‌گرایی و رفاه‌زدگی و بالارفتن سن ازدواج و ... است و علت و مقدم بر آن نیست.

۱۱۹- گزینهٔ ۴ بررسی عبارات نادرست: - جامعهٔ مشرک حاصل نبود فرهنگ حق است و در صورت نبود حاملان و عاملان حق، **جامعهٔ فاسق** به وجود می‌آید.

- پدیدهٔ نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی **جمعیت** است.

۱۲۰- گزینهٔ ۴ بررسی ۱ عبارت اول صحیح ـ درون‌زایی **در عین برون‌گرایی** (نه رد برون‌گرایی) از خصوصیات اقتصاد مقاومتی است. ـ زمینهٔ بسط جهان‌های اجتماعی دیگر در صورت **کاهش جمعیت** رخ می‌دهد، نه افزایش جمعیت و معانی آن فرهنگ.

۲ هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. **لازمهٔ این** هدف داشتن جمعیت مناسب است. ـ عبارت دوم صحیح ـ راه گسترش هر فرهنگ، **شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل‌کردن به آن** است.

۳ تأمین جمعیت، وظیفهٔ نهاد خانواده است. ـ در یک اقتصاد مستقل، هزینه‌های آموزش و بهداشت و ... از مالیات تأمین می‌شود. ـ عبارت سوم صحیح

آزمون ۱۳

۱۸۱- گزینهٔ ۲ - عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ، عمیق‌ترین لایه‌های آن را تشکیل می‌دهند. عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ **در پاسخ به پرسش‌های اساسی** انسان پدید می‌آیند.

پرسش‌های اساسی انسان:
- هستی‌شناسانه
- انسان‌شناسانه
- معرفت‌شناسانه

سکولاریسم:
- پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر
- جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی

۱۸۲- گزینهٔ ۴

سکولاریسم پنهان:
- باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را **نفی نمی‌کنند**.
- بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این‌جهانی قرار می‌دهند.
- پیدایش پروتستانتیسم (نهضت‌های جدید دینی)

۱۸۳- گزینهٔ ۱ - **رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد دینی و معنوی جهان** ← پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید (پروتستانتیسم)

ادبیات مدرن:
- عدم توجه به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان
- **انعکاس حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این‌جهانی** ← اهمیت پیدا کردن رمان در فرهنگ غرب

- روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت.

روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقل همراه باشد، به دلیل این‌که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

۱۸۴- گزینهٔ ۴

روشنگری		
دورهٔ زمانی	ویژگی	پیامد
قرون ۱۷ و ۱۸	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
قرون ۱۹ و ۲۰	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن ۲۰	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

۱۸۵- گزینهٔ ۲ در بحران معرفت‌شناختی، امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

روشنگری عام:
- پدیدهٔ مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست.
- روش انبیای الهی
- همراهی با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی ← با استفاده از وحی، عقل و تجربه، ارائهٔ تفسیر دینی از انسان و جهان

آرمان فراماسونرها ← جهان‌وطنی (کاسموپولیتیسم)

۱۸۶- گزینهٔ ۲

رنسانس:
- تجدید حیات و تولد دوباره
- از قرن ۱۴ تا ۱۶ میلادی
- **بازگشت غرب به فرهنگ یونان و روم**
- اساطیری‌بودن فرهنگ یونان و روم باستان

زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا:
- جنگ‌های صلیبی
- مواجههٔ اروپاییان با مسلمانان
- فتح قسطنطنیه

۱۸۷- گزینهٔ ۳ - فروریختن اقتدار کلیسا ← **بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی** به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا
- با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، **زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب ـ رعیتی** فراهم آورد.
- روشنگری در معنای خاص نوعی معرفت‌شناسی است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه می‌شود، این منظومه، **فلسفهٔ روشنگری** را می‌سازد.

۱۸۸- گزینهٔ ۴ دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم ← زمینهٔ گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد.
فلسفه‌های روشنگری ← تسری‌دادن سکولاریسم از سایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق ← پیدایش فرهنگ معاصر غرب

۱۸۹- گزینهٔ ۱ در قرون وسطی ← رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد.
حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس ← به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد. ← به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.

۱۹۰- گزینهٔ ۴

جامعهٔ جهانی قبل از ظهور غرب جدید:
- فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.
- روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت متفاوت برقرار بود.
- فرهنگ‌های مختلف **می‌توانستند** از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی، عبور کنند.

۱۹۱- گزینهٔ ۲ - در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان **نظام نوین جهانی** پدید آورد.
- زوال تدریجی قدرت کلیسا **منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ** (کنت‌ها و لردها) شد.
- رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که **بازرگانان نسبت به زمینداران جایگاه** برتری پیدا کنند.
صنعت عنصری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

نکتهٔ مشاوره‌ای بچه‌ها! در سؤالات چندقسمتی، اولاً برید سراغ قسمتی که اونا رو بلدید و با روش حذف گزینه، سعی کنید به جواب برسید.
این نوع سؤالات کمک زیادی به شما در انتخاب گزینه صحیح می‌کنه.

۱۹۲- گزینهٔ ۳ به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان فراماسونری ← دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزهٔ دینی **نداشتند** و از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند.

نکتهٔ مشاوره‌ای حتماً حتماً مراحل چهارگانهٔ تکوین نظام نوین جهانی رو به همراه توضیحاتش خوب بلد باشید. این مراحل به ترتیب در گزینه‌ها آمده است.

۱۹۳- گزینهٔ ۳

تحولات اقتصادی ـ سیاسی

- عملکرد اقتصادی کشورهای غربی در چهارچوب دولت ـ ملت‌های جدید شکل گرفت.
- قدرت سیاسی دولت‌ها با منافع اقتصادی صاحبان ثروت، صنعت و تجارت هماهنگ بود.
- رقابت‌های سیاسی استعمارگران، به‌ویژه در مناطق استعمارزده، با منافع اقتصادی استعمارگران پیوند می‌خورد.
- کشورهای استعمارگر ابتدا اقتصاد کشورهای استعمارزده را دگرگون کردند.
- پیش از استعمار، اقتصاد کشورهای **غیرغربی** اغلب در تعامل با محیط جغرافیایی خود و به گونه‌ای مستقل بود.

۱۹۴- گزینهٔ ۲ بررسی عبارت نادرست:

عبارت چهارم: وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحلهٔ **استعمار به استعمار نو** را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

۱۹۵- گزینهٔ ۱ - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی ← عمیق‌ترین تأثیر در توزیع فرهنگ غرب

این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند.

- سازمان همکاری‌های شانگهای به ناتوی شرق معروف است.

آزمون ۲۱

۳۰۱- گزینه ۱ پرسی ۲ **دانش عمومی** گسترده‌ترین بخش ذخیرهٔ دانشی ماست.
۳ **دانش عمومی** حاصل از زندگی است.
۴ ما دربارهٔ **دانش عمومی** کم‌تر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

۳۰۲- گزینه ۳ جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند. وقتی چنین رویکردی به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند سرایت می‌کند. ← **در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیرهٔ دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد.** ← در چنین شرایطی، ارتباط دوسویهٔ دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؛ دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

۳۰۳- گزینه ۲ در این دیدگاه، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید ولی دانش عمومی دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است. **دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.**
پرسی گزینه‌های ۱ و ۴ مربوطه به دیدگاه سوم رابطهٔ دانش عمومی و علمی است و ۳ مربوط به دیدگاه دوم.

۳۰۴- گزینه ۴ **علوم طبیعی** و فناوری حاصل از آن‌ها ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و هم‌چنین وسیلهٔ غلبهٔ او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۳۰۵- گزینه ۱ بررسی عبارت دوم (نادرست): موضوع **علوم انسانی** عام‌تر از موضوع **علوم اجتماعی** است و **علوم اجتماعی** خود بخشی از **علوم انسانی** محسوب می‌شوند.

۳۰۶- گزینه ۱ **به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها** پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

۳۰۷- گزینه ۲ - علوم انسانی به دلیل این‌که به **فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد**، علوم تفهمی نامیده می‌شود.
- اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، **جامعه‌شناسی**، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند و از شاخه‌های علوم اجتماعی هستند.

مقایسهٔ فواید علوم انسانی و اجتماعی و علوم طبیعی	
فواید علوم طبیعی	فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی
- شناخت طبیعت و قوانین آن - پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت - رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت	- شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن - شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری. - شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری دربارهٔ کنش‌های خوب و بد انسان‌ها - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانهٔ انسان‌ها - رهاکردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آیند. - نشان‌دادن شیوهٔ صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری

۳۰۸- گزینهٔ ۴

جامعه‌شناسی تبیینی		
موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

۳۰۹- گزینهٔ ۱ در سایر گزینه‌ها، بخش دوم گزینه‌های ۳ و ۴ دربارهٔ آشنایی‌زدایی درست است ولی بخش دوم ۲ نادرست است.

۳۱۰- گزینهٔ ۳ - **نظام اجتماعی** یک ساختار اجتماعی پویاست.
- تغییر در یک پدیدهٔ اجتماعی با تغییر در پدیدهٔ دیگر همراه است. این دو پدیده را **هم‌تغییر** می‌گویند.
- **بی‌نظمی** در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌خورد و نظم از نظر پنهان می‌ماند.

۳۱۱- گزینهٔ ۲ در جامعه‌شناسی تبیینی **روش مطالعهٔ طبیعت و جامعه یکسان دانسته می‌شود و هدف آن با علوم طبیعی یکسان است.**

۳۱۲- گزینهٔ ۲ جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده **می‌داند** و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی **کمی** می‌بینند.

۳۱۳- گزینهٔ ۱ اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط **می‌توانیم از دانش ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم**، اما قادر نخواهیم بود تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم.

۳۱۴- گزینهٔ ۲ - منظور از **تبیین** بیان چرایی یک پدیده یا نشان‌دادن علت ایجاد یا زوال آن است. در تبیین، پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند، در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند و میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی طرح می‌شود.
- جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و **پوزیتیویسم** به معنی وحدت روش علوم است؛ یعنی در همهٔ دانش‌های علمی روش مطالعه، یکسان و آن هم روش تجربی است.
- هدف جامعه‌شناسی تبیینی، **پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی** است.

۳۱۵- گزینهٔ ۴ ایدهٔ علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما در ارتباط با چنین مشکلاتی (تعارض بین دانش علمی و دانش عمومی) مطرح شده است. ما دانشی می‌خواهیم که؛
- **همسو با هویت فرهنگی خودمان و ناظر به حل مسائل جامعهٔ ما باشد.**
- **هم‌چنین دغدغهٔ کشف واقعیت و تشخیص درست و غلط داشته باشد.** یعنی از سویی **در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد** و از سوی دیگر به **زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.**